

Innehållsförteckning

Kapitel	Sid
Vi lär oss samhällskunskap	4
1. "Jag känner ingen som ser ut som på film"	7
2. "Men hur ska man kunna veta om det är sant eller inte?"	15
3. "Åh, nej, ett troll!"	25
4. "Är det viktigt att tjäna mycket pengar?"	35
5. "Gemenskap är viktigt!"	43
6. "Vi är många som bor i Sverige!"	51
Källor	62
Bildförteckning	63

Kapitel 1

”Jag känner ingen som ser ut som på film!”

FAKTA

Reklam

Det finns reklam överallt.

Var vi än tittar så ser vi vältränade och smala människor. De finns på internet, på bussen, på stan och i din telefon. De har fina kläder, dyra prylar, vackert hår.

Reklamen är så vanlig att vi knappt märker att vi ser den. Men vi påverkas utan att veta om det. Många människor jämför sig med bilderna i reklamen och mår dåligt över hur de själva ser ut.

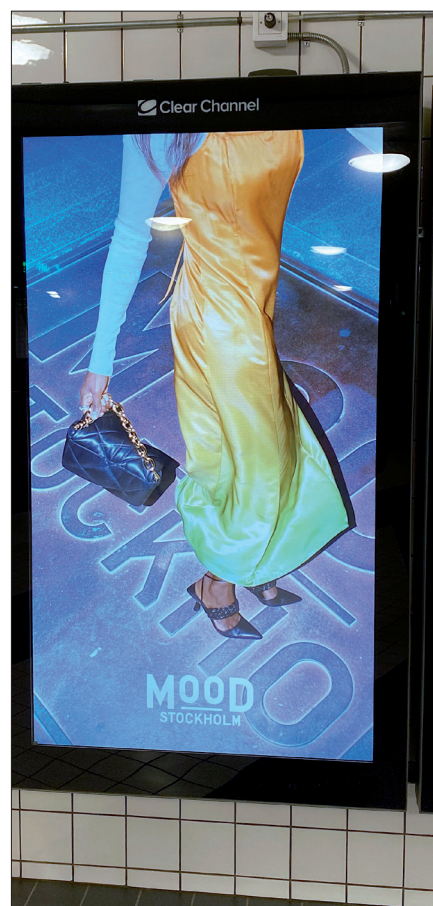
Men bilderna är fixade i datorn för att se extra bra ut, det kallas att retuschera.

Kropparna görs ofta smalare och med mer muskler.

Försök att komma ihåg det när du ser reklam.

Att personen inte ser ut så på riktigt.

Och att du är perfekt, precis som du är!

Digital reklampelare.

Samtal på skolgården

Anina: Vad tittar du på?

Elle: YouTube, TikTok...

Anina: Jag med. Jag kan liksom inte sluta...

Elle: Jag vet! Inte jag heller! Alla har så kul hela tiden, och de skrattar och kramas på varje bild.

Anina: Ja, som om allting bara är kul och bra!

Elle: Och alla ser så bra ut på sociala medier.

Anina: Jag vet. Och på film. Alla är så smala och snygga.

Elle: Ibland blir jag ledsen när jag tittar... Alla på sociala medier ser ut som på film.

Anina: Jag känner ingen som ser ut som på film!

Elle: Inte jag heller. Och jag känner ingen som är så glad som på sociala medier.

Anina: Tror du att det är på riktigt?

DISKUTERA TILLSAMMANS

- Vilka sociala medier använder ni?
- Vilka personer följer ni på sociala medier?
- Är det som syns på sociala medier på riktigt?
- Varför är det så svårt att sluta följa sociala medier?
- Hur vill du själv uppfattas på sociala medier:
Glad och lycklig? Vältränad? Precis som du är?

HUR GÖR DU?

Vilka sociala medier följer du?

Jag följer/tittar på .....

Varför?

Eftersom .....

SÖK INFORMATION

Facebook är ett av världens största företag.

Sök svar på nätet och svara på frågorna.

Jobba gärna tillsammans.

När grundades Facebook? .....

Vem grundade Facebook? .....

På hur många språk finns Facebook? .....

Kapitel 6

”Vi är många som bor i Sverige!”

FAKTA

Människor i Sverige

I Sverige bor det svenskar. Det vet alla.

Här bor svenskar vars föräldrar kommer från andra länder.

Här bor svenskar vars föräldrar är födda i Sverige.

Här bor svenskar som själva föddes i ett annat land.

Men vad betyder det egentligen, att vara svensk?

Det finns flera folkgrupper i Sverige.

En folkgrupp är en grupp människor som t.ex. talar samma språk eller delar en speciell kultur och historia.

I Sverige är svenskar den största folkgruppen.

De andra folkgrupperna kallas minoriteter, eftersom de inte är lika många.

Det finns flera folkgrupper i Sverige.

FAKTA

Nationella minoritets-grupper

I Sverige finns det fem *nationella minoritets-grupper*:

samer, sverigefinnar, tornedalingar, romer och judar.

Det kallas nationella minoritets-grupper för att de har funnits länge i Sverige.

Dessa grupper har vissa speciella rättigheter.

Bland annat att träna och bevara sina språk i skolan.

De nationella minoritets-gruppernas språk är samiska, finska, meänkieli (tornedals-finska), romani chib och jiddisch.

Men de allra flesta pratar svenska också, eller bara.

Det bor till exempel många finsktalande människor i Sverige, men det är väldigt få som faktiskt pratar jiddisch.

Det språket används mest i religiösa sammanhang.

I många hundra år har Sveriges nationella minoritetsfolk haft det svårt.

Barn har tvingats tala svenska i skolan, fast de inte kunde språket.

Men idag har alla rätt att prata sitt eget språk, när och var de vill.

Mikä on sinun
puhelinnumerosi?

Meningar skrivna på de fem nationella
minoritetsgruppernas språk.

Kan du lista ut vilket språk som är vilket?
Du hittar översättningen på sidan 62.

SAR SAN?

Don leat
gelddolaš olmmoš

MINNS DU DE NATIONELLA MINORITETS-GRUPPERNA?

Skriv tre av de fem nationella minoritetsgrupperna i Sverige.

Skriv också vilka som är deras språk.

1. ....

2. ....

3. ....

Skriv en sak som var svår för minoritetsgrupperna förr i tiden:

.....

.....

Hur har det blivit bättre för dessa grupper nu?

.....

.....

MITÄ LUOKKAA SIE KÄYT?

דו ביסט וונדער לעך

FAKTA

Samerna – en minoritetsgrupp

Samerna är det folk som har funnits längst i Sverige.
Idag finns det ungefär 20 000 - 40 000 samer i Sverige.
Men vem är same?

Den som pratar samiska, och som har föräldrar eller mor- och farföräldrar som är samer.

Samernas område kallas för Sápmi.

Sápmi ligger högst upp i Sverige, men också i norra Norge, norra Finland och i en bit av Ryssland.

Många förknippar samer med renskötsel.

Det betyder att man har hand om och slaktar renar.

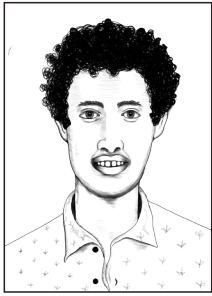
Men fiske och jakt har varit nästan lika viktigt inom den samiska kulturen.

Idag jobbar många samer med helt andra saker!

Det kan vara inom it, transport eller handel.

De blå områdena på kartan markerar Sápmis gränser.

HJÄLP BOB!

Bob ska skriva fem saker om samer. Hjälp honom!

1. ....

.....

2. ....

.....

3. ....

.....

4. ....

.....

5. ....

Många samer arbetar med renskötsel och turism.

Lektion med Anna

Anna: Hej klassen! Idag har vi besök av *Mari*.

Hon är här för att berätta mer om sin samiska kultur.

Elle: Vad spännande! Är du alltså same?

Mari: Ja, jag räknar mig som same. Jag pratade samiska hemma när jag växte upp.
Vad vet ni om samerna?

Bob: De har väl renar?

Ada: Och bor högt uppe i Sverige?

Mari: Ja, det stämmer bra. Vi same har ett område i norr som vi kallar för Sápmi.
Det betyder Sameland. Många av oss som bor i Sápmi har renar.

Elle: Vad är det som gör någon till same?

Mari: Samerna är ett folk som har levt flera tusen år uppe i fjällen.
Vi har ett eget språk och en egen kultur som skiljer sig från resten av Sverige.

Bob: Vad är fjäll?

Anna: Fjällen är de höga bergen i norra Sverige.

Savas: Man kan åka skidor i fjällen. Gör samerna det?

Mari: Ja, en del same åker skidor.

Visste ni att Anja Pärson, som är världsmästare i slalom, är same?

Elle: Vad häftigt!

